
Profesionālās pilnveides seminārs

„Optiskā starojuma novērtēšana”

Profesionālās pilnveides seminārs „Optiskā starojuma novērtēšana”

Ievads un semināra atklāšana

Optiskā starojuma novērtēšana

Ivars Vanadziņš, Dr.med., Darba drošības un vides veselības
institūts, Rīgas Stradiņa universitāte
Kontakti: ivars.vanadzins@rsu.lv
Rīga, 01.07.2010.

Ievads un semināra mērķis

- Nākamais no semināriem VSAA "Darba aizsardzības preventīvo pasākumu plāna 2010.gadam" semināriem (plānu apstiprināja Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras kontaktpunkta Latvijā Informācijas padome)
- Vēl šogad:
  - **Mikroklimata novērtējums, preventīvo pasākumu izstrāde** - Septembris
  - **Ķīmisko riska faktoru novērtējums, preventīvo pasākumu izstrāde** – Novembris

Semināra mērķis

- Iepazīties ar:
  - Optiskā starojuma izplatību darba vidē
  - Tā ietekmi uz veselību
  - Noteikšanas un novērtēšanas principiem
  - Svarīgākajām darba aizsardzības prasībām
  - Iespējamiem kolektīvās un individuālās aizsardzības līdzekļiem
- Kā arī - Iespēja satikties nozarē strādājošiem speciālistiem, diskutēt, izrunāt neskaidrus jautājumus un uzzināt "svaigākos" jaunumus

Kāpēc tieši Optiskais starojums?

- Formālais iemesls:
  - Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 5.apriļa Direktīva [2006/25/EK](#) par veselības un drošības minimālajām prasībām attiecībā uz darba ņēmēju pakļaušanu riskiem, ko izraisa fizikāli faktori (mākslīgais optiskais starojums)
  - MK 30.06.2009. noteikumi Nr.731 "Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret mākslīgā optiskā starojuma radīto risku darba vidē"

Kāpēc tieši Optiskais starojums?

- No otras puses:
  - Noteikti viens no biežākajiem darba vides riska faktoriem – tikpat visuresošs kā mikroklimats un gaiss
  - Ietver tādu riska faktoru kā “apgaismojums” jeb redzamā gaisma (nav šodienas semināra tēma)
  - Noteikti viens no vismazāk novērtētajiem riska faktoriem – ne nodarbinātie, ne darba devēji un darba aizsardzības speciālisti to neuzskata par problēmu
  - Var radīt būtiskas sekas nodarbināto veselībai – pamatā acīm un ādai

Pētījums Darba apstākļi un riski Latvijā

☐ Latvijas Darba devēju konfederācijas pasūtījums

Latvijas Darba devēju konfederācija

☐ Veic:

■ SIA "Inspecta Prevention"

■ SIA "TNS Latvia"

Inspecta

☐ ar Eiropas Savienības Eiropas Sociālā fonda un Latvijas valsts finansiālu atbalstu projekta „Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos” (Nr. 1DP/1.3.1.3.2./08/IPIA/NVA/002) ietvaros

☐ 2009.gada novembris – 2010.gada oktobris

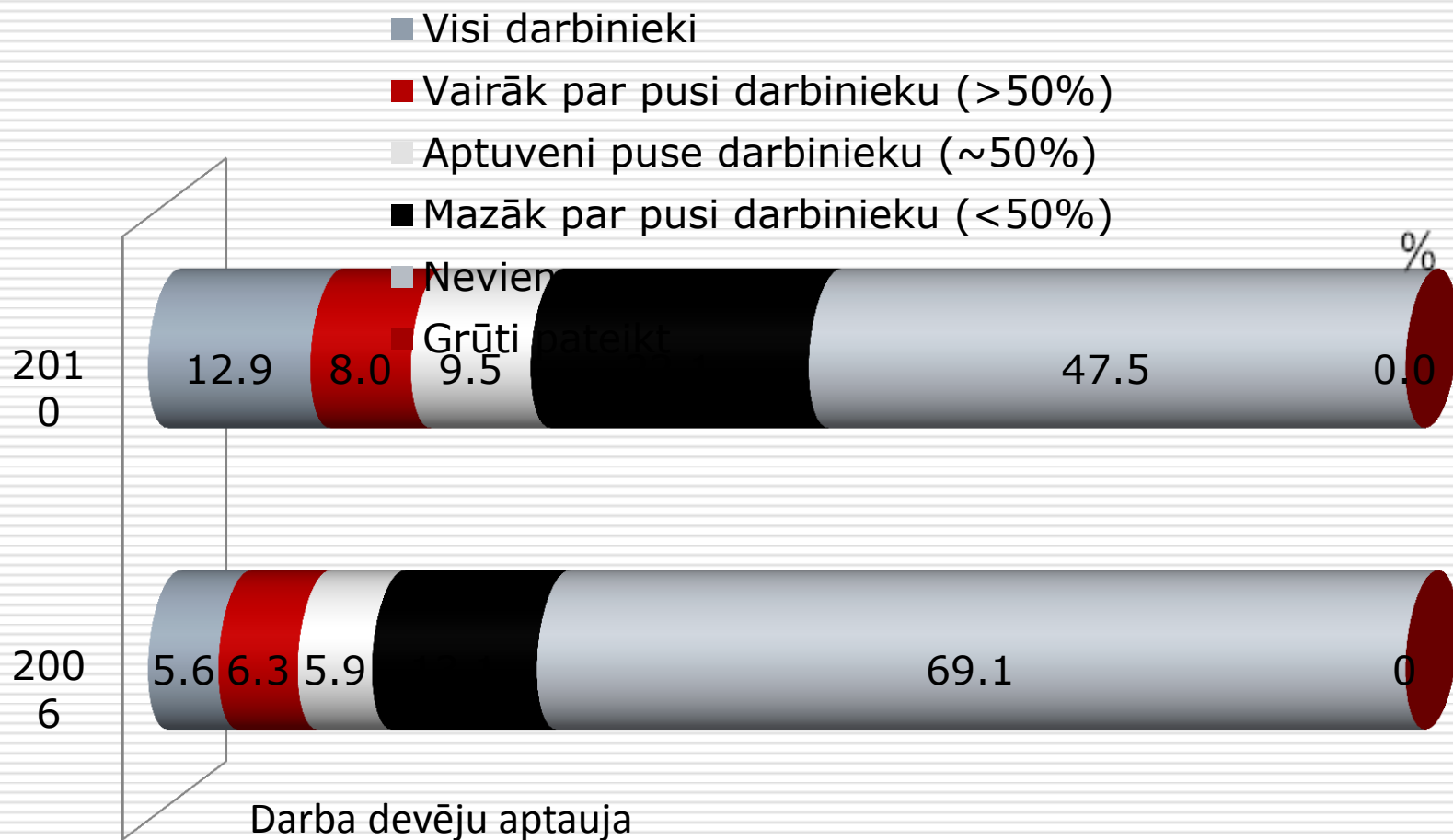

Sakiet, lūdzu, cik daudzi no Jūsu uzņēmumā (iestādē) nodarbinātajiem ir pakļauti optiskajam starojumam?

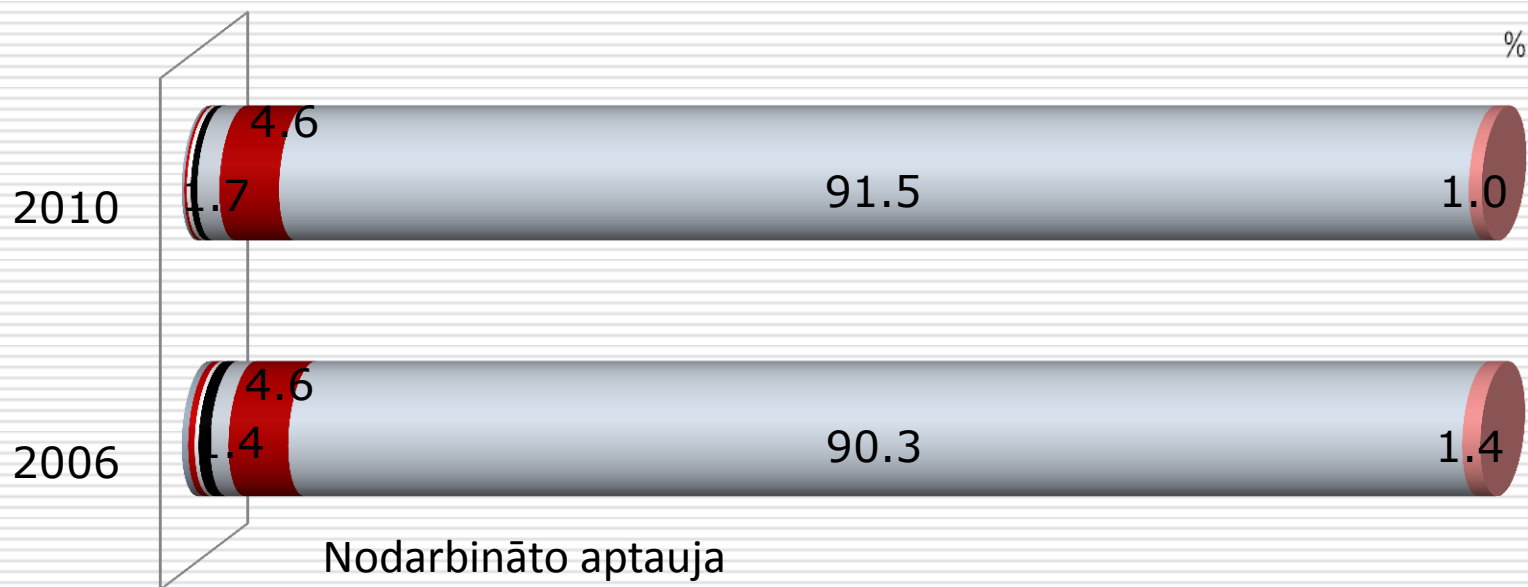

Sakiet, lūdzu, cik daudzi no Jūsu uzņēmumā (iestādē) nodarbinātajiem ir pakļauti darbam ārā, dažādos laika apstākļos?

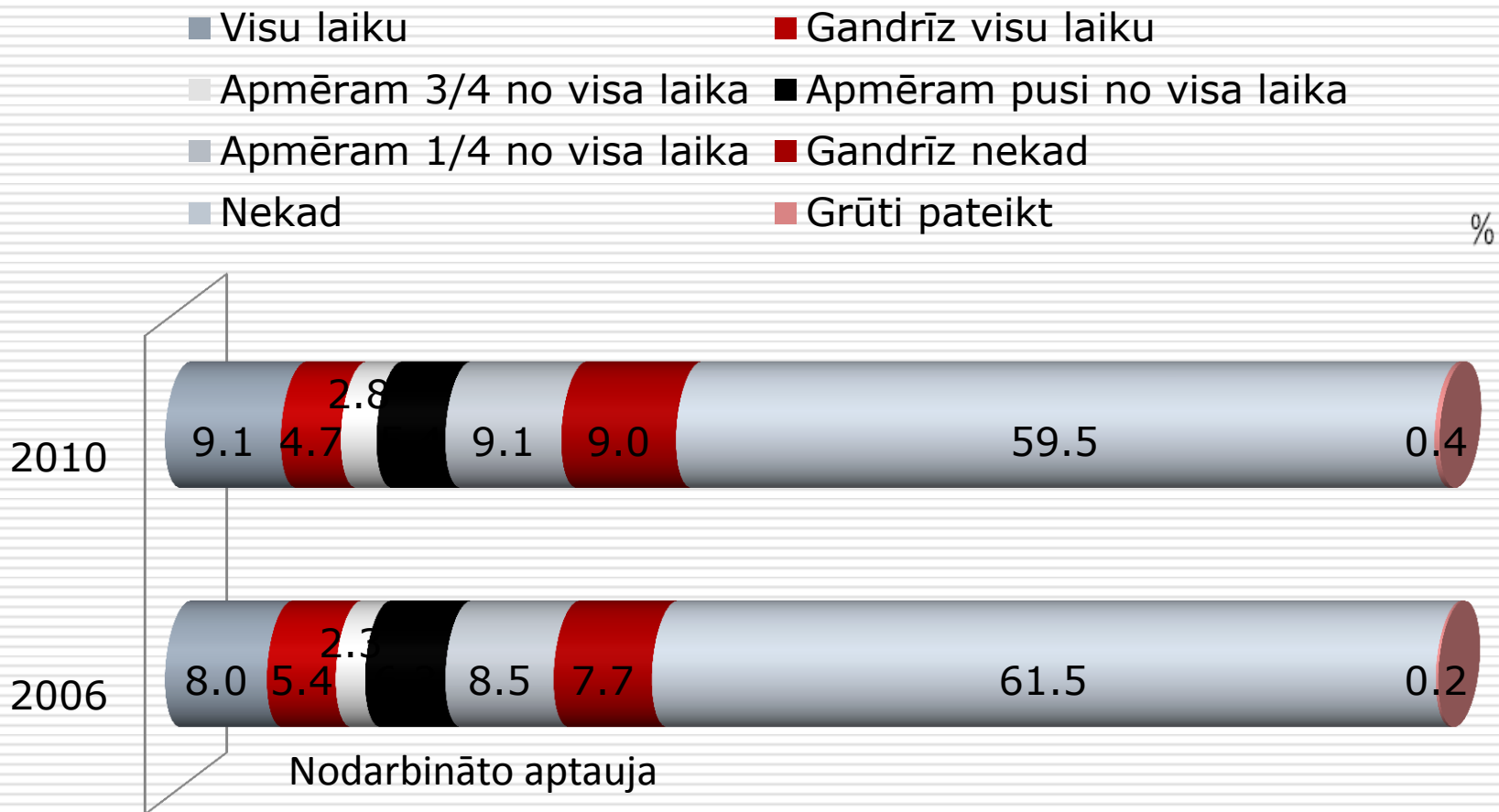

Sakiet, lūdzu, cik lielā mērā Jūs esat ir pakļauti optiskajam starojumam?

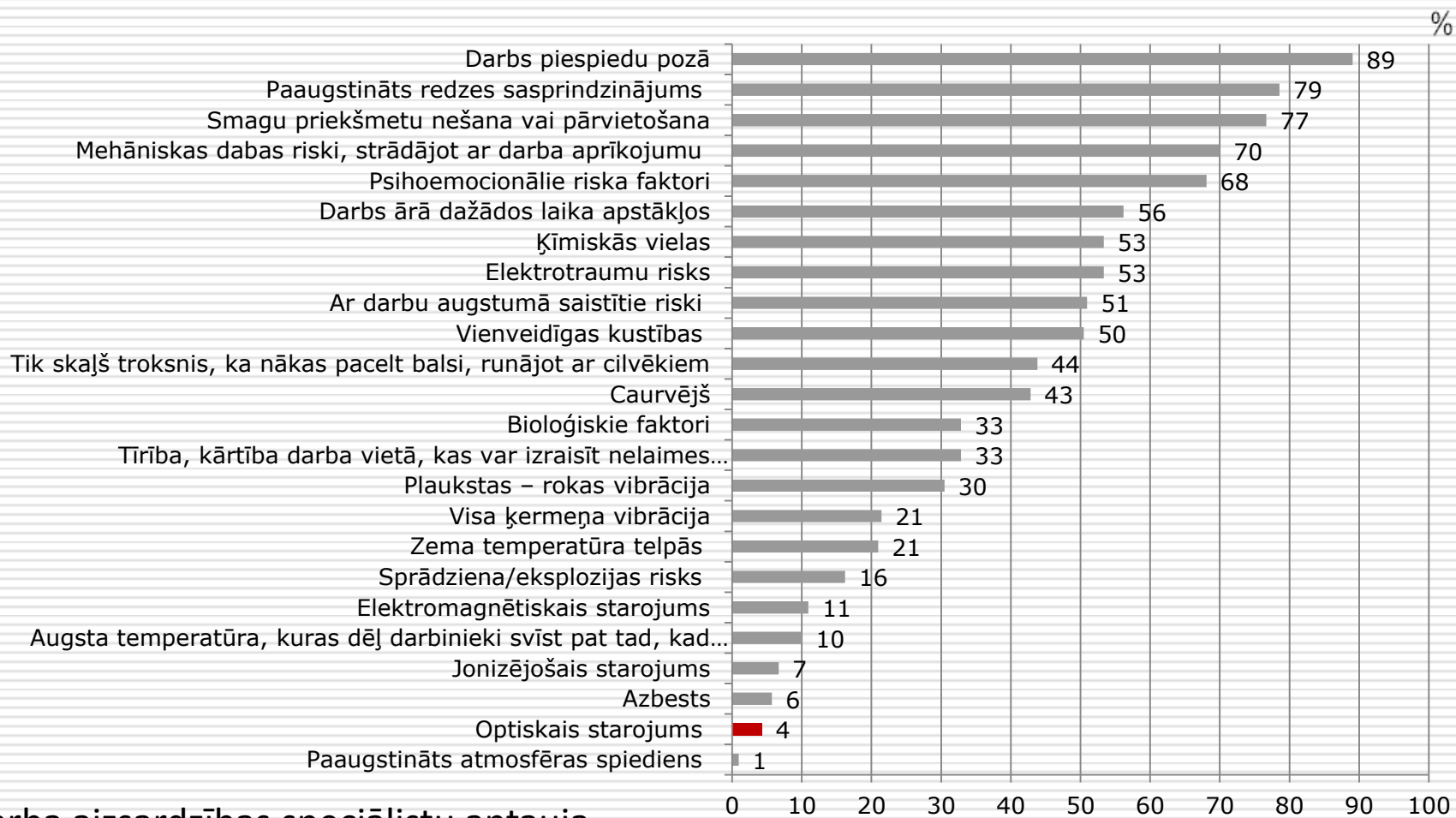
- Visu laiku
- Apmēram 3/4 no visa laika
- Apmēram 1/4 no visa laika
- Nekad
- Gandrīz visu laiku
- Apmēram pusi no visa laika
- Gandrīz nekad
- Grūti pateikt

Sakiet, lūdzu, cik lielā mērā Jūs esat darbam ārā, dažādos laika apstākļos?

Lūdzu, atzīmējiet 10, Jūsaprāt, svarīgākos/būtiskākos riska faktorus uzņēmumā/os, kuros strādājat !

Darba aizsardzības speciālistu aptauja

Darba drošības un vides
veselības institūts

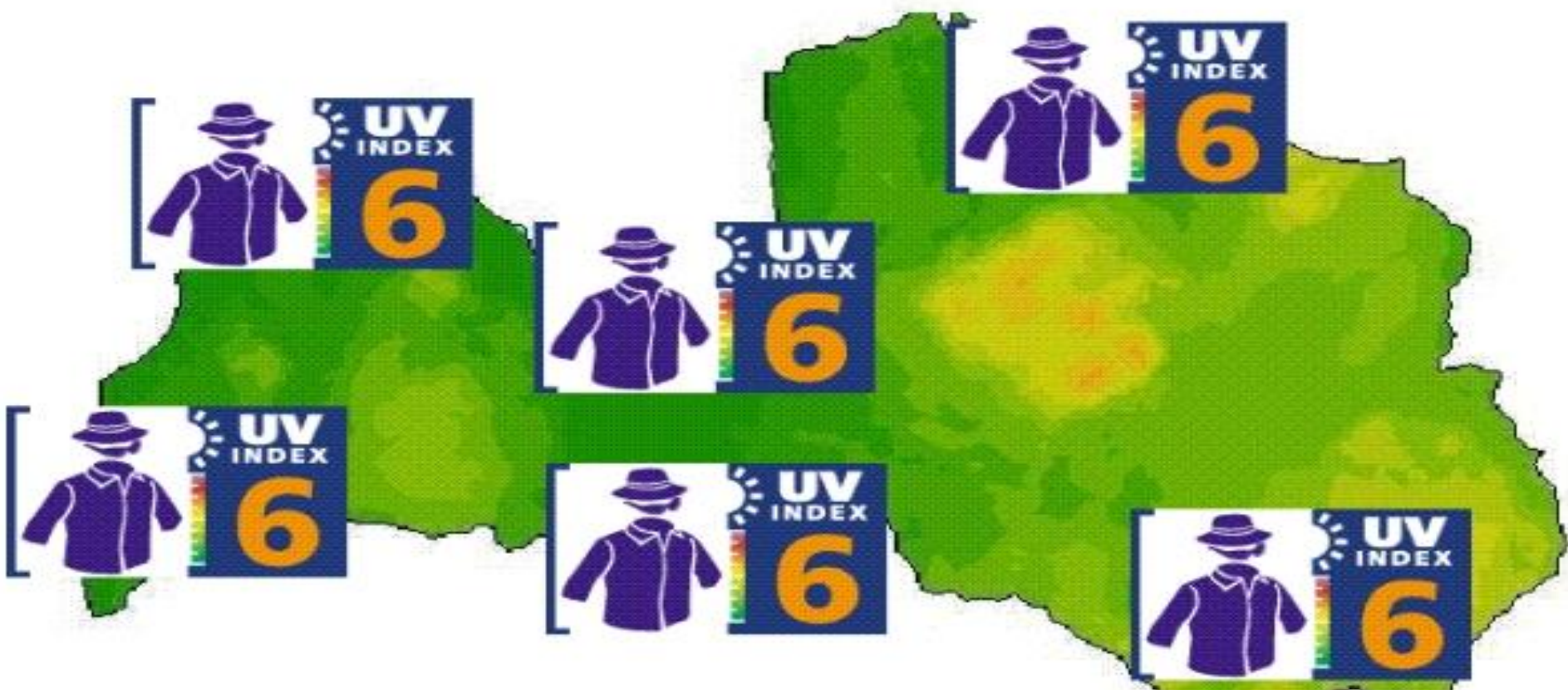
Kāpēc tieši Optiskais starojums?

- ❑ Svarīgs arī tāpēc, ka daudzi nodarbinātie strādā ārpus telpām (apmēram 1/3)
- ❑ Ļoti daudz sadzīves ierīču var izdalīt bīstamus OS līmeņus (ja bojātas vai nepareizi izmantotas)
- ❑ Svarīgs kā riska faktors ne tikai darba vidē, bet arī citās aktivitātēs (brīvā laika pavadīšanā, hobijos utmldz.) – visur, kur mūs ietekmē dabīgais optiskais starojums (saule)
- ❑ **Kāda situācija šodien???**

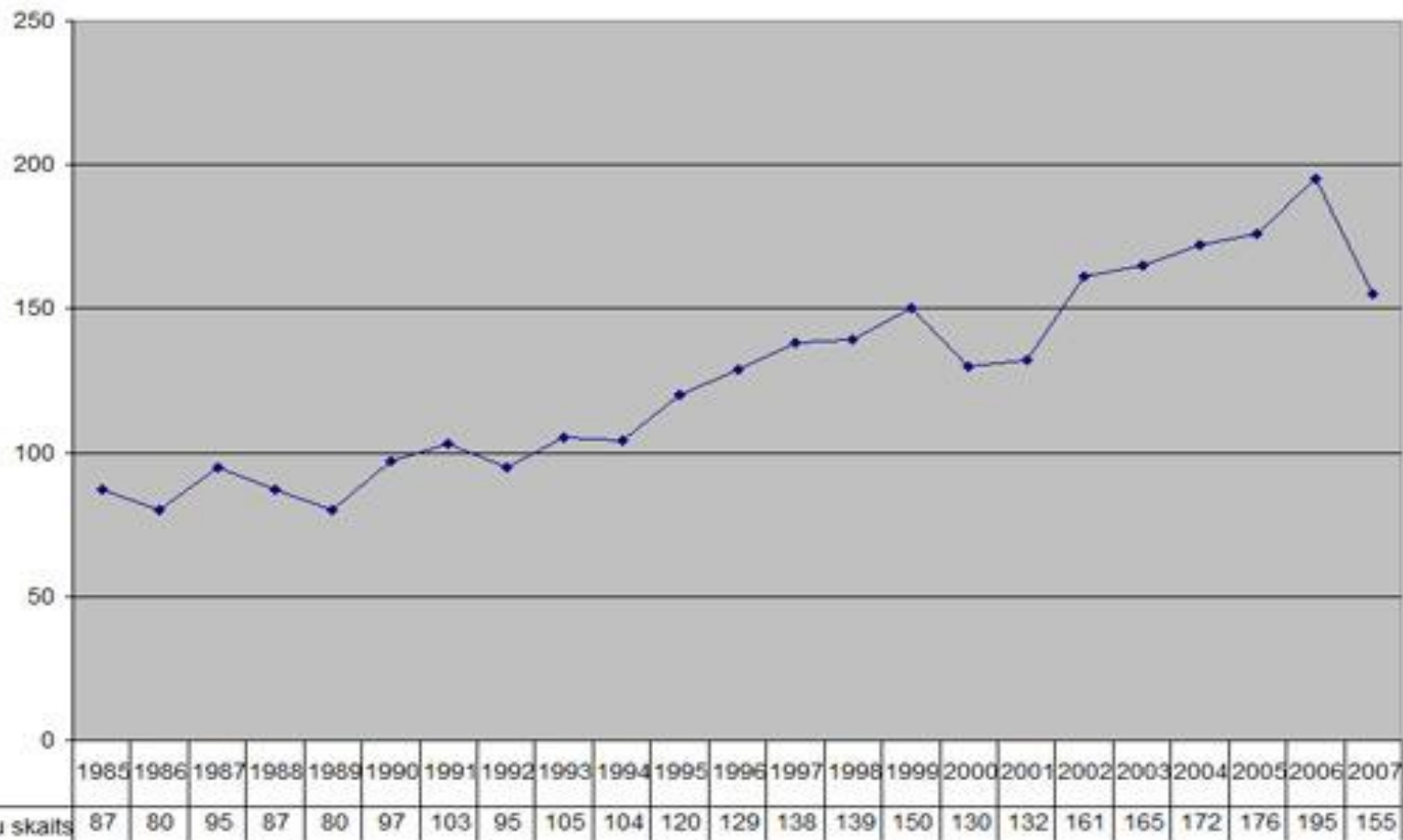
Maksimālais UVI 2010. gada 1. jūlijā

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11+
ZEMS		VIDĒJS			AUGSTS		ĻOTI AUGSTS			EKSTREMĀLS
Aizsardzība pret saules stariem nav nepieciešama.		Nepieciešama aizsardzība pret Saules stariem – centieties uzturēties ēnā, īpaši pusdienlaikā, uzmanieties ilgstoši uzturēties saulē ar atklātām ķermeņa daļām, velciet vieglu apģērbu, galvas segas.					Nepieciešama ekstremāla aizsardzība – izvairieties atrasties ārtelpās pusdienlaikā, uzturieties ēnā, obligāti velciet apģērbu, galvassegas un lietojiet saulesargus.			

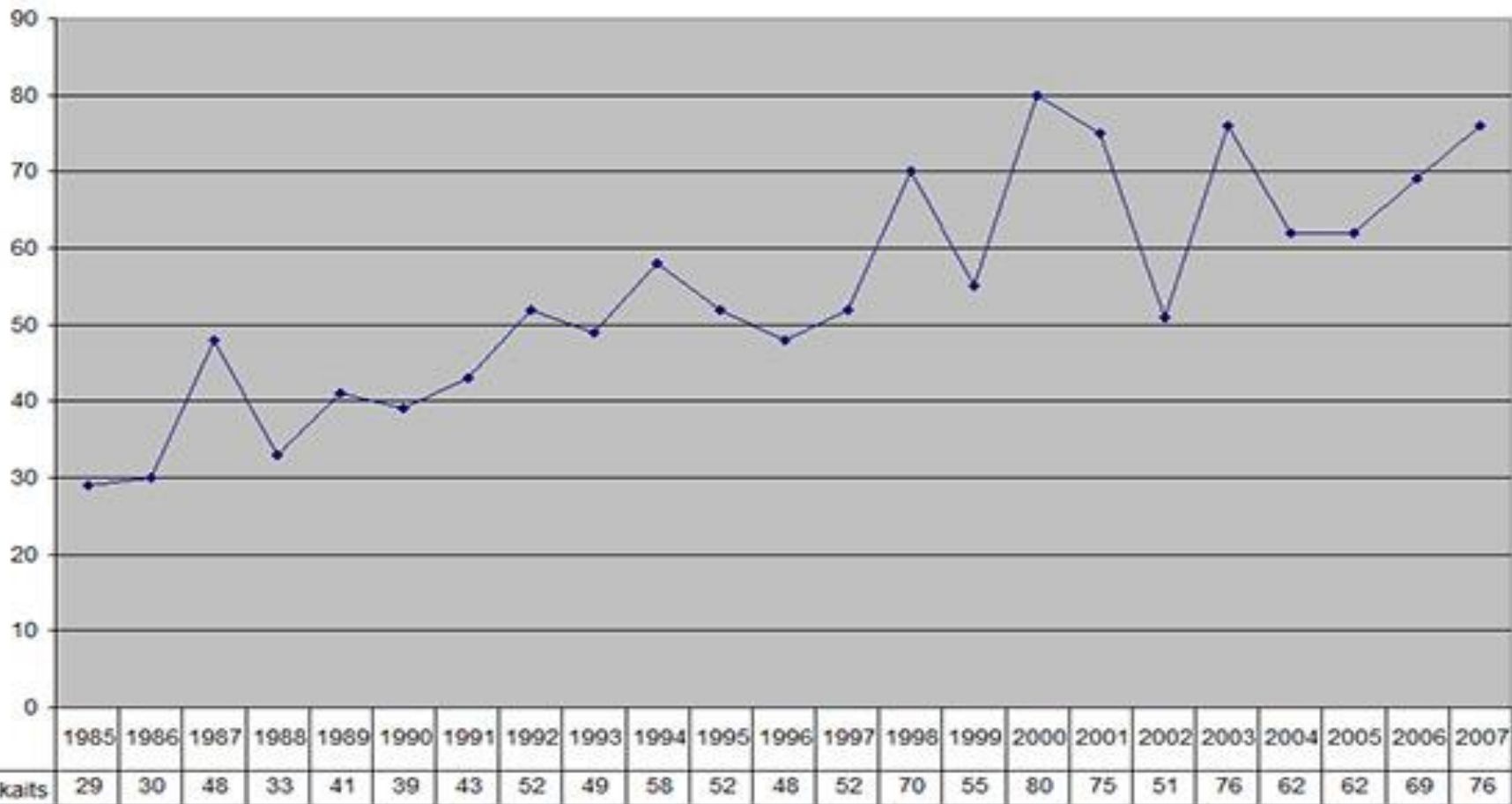
Kāpēc tieši Optiskais starojums?

Reģistrēto ļaundabīgās melanomas gadījumu skaits Latvijas iedzīvotājiem 1985-2007.g.

Kāpēc tieši Optiskais starojums?

Mirušo skaits Latvijā no melanomas 1985-2007.g.

Problēmas

- ❑ Nav informācijas un pieredzes par jautājumu kā tādu un kā atšķirt būtiskos OS avotus no nebūtiskiem!
- ❑ Grūti noteikt reālo līmeni un bīstamību (Latvijā maz iespēju izmērīt darba vidē)
- ❑ Grūti aprēķināt (izejas dati bieži vien nav pieejami) un saprast, kuru ekspozīcijas robežvērtību piemērot
- ❑ Jāmaina arī nodarbināto attieksme un informētības līmenis

Secinājumi

- Nepieciešams vairāk informācijas par šo jautājumu – tāpēc arī šis seminārs kā pirmais mēģinājums iepazīties ar tēmu
- Varbūt nepieciešama vadlīniju tulkošana un adaptācija?
- Informatīvi materiāli nodarbinātajiem?

Informācija par OS?

- Iepazīstoties ar pieejamo informāciju, galvenais secinājums:
  - Tās ir samērā maz, latviešu valodā pavisam maz...
  - Izdales materiālos ir minēti atsevišķi interneta resursi, kā arī vadlīnijas darba devējiem un nodarbinātajiem angļu valodā (labākais avots saprotamā valodā)

A Non-Binding Guide to the Artificial Optical Radiation Directive 2006/25/EC

Radiation Protection Division, Health Protection Agency

Health and Safety
Executive

Guidance for Employers on the Control of Artificial Optical Radiation at Work Regulations (AOR) 2010

What does this guidance contain?

- Information to help you decide what you need to do to protect your workers and comply with the Regulations.
- Examples of safe sources of artificial optical radiation (AOR) that require no further action.
- Examples of hazardous sources of artificial optical radiation that could harm workers and the types of activities where they are used.

What are the Control of Artificial Optical Radiation at Work Regulations 2010?

These Regulations came into force on 27 April 2010. They require you to protect the eyes and skin of your workers from exposure to hazardous sources of artificial optical radiation. AOR includes light emitted from all artificial sources in all its forms such as ultraviolet, infrared and laser beams, but excludes sunlight.

Darba drošības un vides
veselības institūts

Lūgums izteikt viedokli!

- Aptaujas anketa
  - Lūgums aktīvi piedalīties ierosinājumu izteikšanā par 2011.gada semināru plānu un konkrētām semināru tēmām
  - Par semināru norises laiku un ilgumu (rīts/pēcpusdiena utmldz.)
- Ja ir kādi visiem aktuāli paziņojumi – lūgums pieteikties, lai varētu to noorganizēt semināra noslēgumā

